

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΩΣ ΤΟΥΡΚΕΨΑΝ ΤΑ ΣΕΡΒΙΑ

[Μακεδονική παράδοσις]

Υπό τον τίτλον αυτόν, θα δημοσιεύσωμεν άγνωστούς παραδόσεις του Έλληνικού λαού. Τάς παράδοσεις αυτές που θα μιλάμε οί Ένοι τας άγνωστών οί Έλληνες. — Όσοι ξέρουν άνέκδοτους και άγνωστους, άς μας τίς στέλλουν.

Χρόνους πολλούς, έπάζοιζαν οί Τούρκοι νά πάρουν τή κάστρο των Σερβίων. Όλοι τή ξέρουνε τή Σέρβια. Τήν μικρή και άραιά εκείνη πόλι του Νομού Κοζάνης, που είνε στους πρόποδας του Σιδηρίου και των Πιερίων όρέων, πέρα από τόν Αλιάκμονα, βορεινά του Σαρανταπόρου.

Σώζονται ακόμα τή χαλάσματα των παλαιών της κάστρον, με λείψανα Βυζαντινών άπάνω εκκλησιών, και κάτι όρθές πέτρες, που φαίνονται σαν μαρμαρωμένοι άνθρωποι.

Της λέει «καλογήρες». Δεν έμαθα γιατί. Ό Βασιλιάς των Χριστιανών τότε, ο Μάρκος Κράλης, απέθανε.

Αλλά από τόν φόβο νά μήν τή μάθουνε οί Τούρκοι, τή κρατήσαν τέσσαρα χρόνια, μουσικόν. Στόν θρόνο άνέβηκε η θυγατέρα του και πολεμούσε τούς Τούρκους, σαν τόν γέρο βασιλιά. Οί Τούρκοι απελπίσθησαν νι πάρουνε τή Κάστρο και έτοιμαζόντουσαν νά φύγουν, όταν παρουσιάστηκε έμπρός εις τόν Σουλτάνο, ένας νέος Τούρκος, ένα «ρωμογέννημα» και ειπεν ότι αυτός είνε άξιός να τή πάρη.

— Άν τή κατορθώσης, του λέγει ο Σουλτάνος, θα σέ γεμίσω μάλαμα και φλωριά, θα σέ κάνω Ντερεναγαγύ του τόπου και θα σου χαρίσω άρματα χρυσά, άλλως θα χάσης τή κεφάλι σου.

— Όδτε φλωριά, θέλω εγώ, τού άπάντισεν εκείνος, σότε άρματα χρυσά. Τήν βασιλοπούλα θέλω, που τή Κάστρο διαφεντέσει.

Χαλάλι σου! τού ειπε ο Σουλτάνος και έκαμε όρκο ότι θα τού τή δώσει.

Ο Τούρκος τότε φόρεσε όρσα καλογήρον και έτρεξε στή κάστρο, τάχα πώς τόν έκωνηγούσανε οί Τούρκοι, παρακαλώντας νά τού άνοιξουνε νά μπη και νά τόν σώσουν.

Είπαμε πώς «ήταν ρωμογέννημα» και ήξερε τή Έλληνικά «φαρσί»...

Η Βασιλοπούλα όμως κατάλαβε τήν πονηριά και έδωσε διαταγή νά τόν διώξουν. Ο ψευτοκαλόγηρος τότε περίμενε, ως που ήρθε η γιορτή της άναστάσεως και όρμηενυσε τούς Τούρκους και έδωσαν λαμαδάδες εις τή κέρατα τράγων και τούς σαλαγίσανε προς τήν πόρτα του κάστρον. Οί Χριστιανοί, καθώς ήταν νόχη, δεν διάκρισαν καλά, αλλά από τή κερία και τή λαμαδάδες, νόμιμον ότι είνε και αυτοί Χριστιανοί, που έρχονται νά γιορτάσουνε μαζί τους Πάσχα, κι άνοιξαν τή πόρτες.

Ετσι οί Τούρκοι βρήκανε καιρό και μπήκανε στή κάστρο.

Τότε τρέχει και ο ψευτοκαλόγηρος νά συλλάβη τήν βασιλοπούλα, αλλά στή άμα τόν είδε νά πλησιάζη, κρεμόσθηκε από ψηλά, στή μέρος που λέγεται σήμερα «Πόρτες», κρατώντας μοναχά στή στήμα της, τή δαχτυλίδι που της είχαν άφισει ο πατέρας της. Καθώς έπεσον η κόρη, ακιόντησαν οί μαστοί της και έτρεξε γάλα πολύ. Άπ' αυτό εγώτρωσε γαλόχορτο. Και άκόμα έως σήμερα, όσες γυναίκες θέλουν νά κάνουν γάλα άφθονο, πηγαίνουν εκεί πέρα, σταντροδέονουν τή χέρια όπισω από τήν ράχι τους, και βόσκουνε σαν προβατίνες τή γαλόχαρτα.

Λένε πως όποιος βρή τή δαχτυλίδι του βασιλιά, που κρατούσαν η κόρη στή στήμα της, σαν έπεφτε, θα γείνη μέγας και τρανός και θα βασιλεύση εκεί πέρα. Στρίγγε

ος, έσοψε και τήν έχωσε άνοιχτή εις τή λαοπωμένο και παχύ χόμα των χωραφιών:

Στόν τόπο που σέ πρωτοείδα, θέ νά φτενάσω... όμπρηλιά, γιά νά τρυπόνω από κάτω, σαν θα μέ... βρέχης με νερά!

Και όλοι τόν έμμήθησαν κι έοτψσαν τής όμπρέλλες άνοιχτές άπάνω στή χόμα. Όταν όμορακόνθηκε ο στρατός, περίεργο θέαμα, παρουσίασε ο Ήρμος παιδί, εκεί πέρα τόπος. Παράξενα και τεράστια μανιάρια, όπερφορικά, γιλίων χρωμάτων και ειδών, είχαν φτερώσει μέσα εις τή νεροπελαγωμένα τή χωράφια! Η όμπρέλλες!... Σταμ. Σταμ.

ΜΙΚΡΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

Ο Δουμάς και η Δημοκρατία

Ο Αλέξανδρος Δουμάς, δέν ήτο Δημοκρατικός. Όταν ο περίφημος Νακέ, τού έκαμε μιá έπιστολή και τόν ρωτούσε «άν μετέβαλλε πολιτική, τώρα που η Δημοκρατία άνοιξε στήν Γαλλία, εύρεις όρόμους στήν πρόοδο των νέων ιδεών» ο Δουμάς απάντησε, έγγραφώς και δημοσία:

— Δνειν βίτερον, ή η Δημοκρατία σας, θα διαρκέση και τότε δέν έχει ανάγκη από ένα καθυστερημένο νεοσύλληκτο, όπως είμαι εγώ, ή η Δημοκρατία σας, δέν θα διαρκέση και τότε είνε περιττό νά μετοιχησω σέ οπιτι που θα καταρρέσση».

Καταλήγει δε εις τήν έπιστολή του εκείνη, συνοψίζοντας τās εξής ιδέας περί πολιτεύματος, που καλό θα ήταν νά τις άδβαζαν και μερικοί σύγχρονοι:

— Καθ' όσον άφορά τή πολιτεύμα, δέν εξετάζω σότε πώς θα λέγεται, σότε ποιον είδος θα είνε. Άς είνε ότι θέλει και ότι δύναται, άρκεί νά καταστίχη τήν Γαλλία μεγάλη, σεβαστή, έλευθέρα, ήνωμένη, ήερομ και δικαία. Έάν τή άποτέλεσμα τούτο τή φέρει τή δημοκρατικό πολιτεύμα, τότε θα είμαι και εγώ υπέρ της Δημοκρατίας».

Ο θάνατος του Λέρμοντωφ

Τόν Μιχαήλ Λέρμοντωφ, τόν είχαν άλλοτε άποκαλέσει, «Βύρωνα της Ρωσίας».

Ποιητής, πατριώτης, ύπηρετήσε και εις τόν στρατό και έφαλλε τούς άγώνας της πατρίδος του και ως βάρδος και τραγουδιστής της.

Ο βίος του ήταν βραχύς, αλλά γεμάτος τρικυμίες, μιás ψυχής που ήταν άναμμένη και καίγεται από άοριστώτος και δυσκελεύστους πόθους.

Γεννήθηκε στή Μόσχα εις τή 1814. Τά οικογενειακά του δυστηχήματα τόν έκαμαν νευροπαθή, οισοπλό, και μιόάνθρωπο. Ένα σαρκαστικό μειδίμα και μιá ειρωνία τού έμεινε, που έγεινε και άκία του θανάτου του.

Είχε και πρόωγο πνευματική ανάπτυξη.

Ο ίδιος έγραφε γιά τόν έαυτό του:

— Είμαι εύτυχής, όσον δέν ήμωνα ποτέ, γιατί μέσα στήν ψυχή μου είμαι φαιδρότερος του πρώτου μεθυομένου που τραγουδάει στους όρόμους».

Και ως «μότο» του είχε τή εξής γνωμικό του:

— Τό νά πεθάνη κανείς νέος, με μιá μολυβένια σφαίρα στήν καρδιά, είνε προτιμώτερο από μιá βραδεία άγνωμία γέροντα εις τή κρεββάτι.

Τό περωμένο άκουσε στή τήν ειχή του.

Αλλά τή περωμένο θέλπεσε νά τόν πεθάνη νέο με μιá σφαίρα στήν καρδιά, αλλά όχι όπως εκείνος φανταζότανε, πέφτοντας γιά τήν πατρίδα.

Σέ μιá έσπερίδα της κυρίας Βεροιλίν, στή Πάτινγκροκ, ο Λέρμοντωφ μπροστά σέ κυρίες, εξηρέθισε τόν ταγματάρχη Μαρτινώφ, με τήν συνειθισμένη ειρωνία του και τή σαρκαστικό του μειδίμα.

— Άκουσε εδώ, Λερμοντώφ, τού ειπε πολλές φορές παρέβλεπα τής κοροϊδίες και τής παρεκτιμής σου. Αλλά δέν έννοώ νά με πειρώχης και μέσα στίς σναναστροφές.

— Άν δέν έννοεις, τού ειπεν εκείνος άτάραχος, ζήτσέ μου ίκανοίποισι.

— Καλά, απάντησε ο Μαρτινώφ, θα σου στείλω τούς μάτρες μου.

Η μονομαχία έγεινεν άν και κοινοί φίλοι, χάλασαν τόν κόμο νά τούς έμποδίσουν. Έγεινε τής 15 Ιουλίου 1841 στάς 6 τή έσπερας.

Ο Λέρμοντώφ εδύσθενής και άπαθέστατος δέχθηκε τήν μολυβένια σφαίρα στήν καρδιά και έπεσε χωρίς νά πη μιá λέξη. Τόν έθαψαν εκεί που έπεσε.

Ετσι χάθηκε μιá μεγάλη πνευματική δόξα της Ρωσίας.

Ο Αϊνε και νύφη του

Μιά φορά πήγε νά έπισκεφθή στή Παρίσι, τόν Αϊνε, ο άδερφός του Γουσταύος, νιόπαντρός, μαζί με τήν γυναίκα του, που ήταν μικρόσωμη και δυσειδή.

Ο ποιητής παρετήρησε τήν νύφη του, που τήν έβλεπε γιά πρώτην τού φορά, και έπειτα τήν δική του τήν Ματθίλδη. εύσωμο, ψηλή και ώραιά και ειπε εις τόν άδερφό του:

— Έκ δύο κακών, σ' εξέλεξες τή... μικρότερο!

Ο Ιστορικός σας

